

До Иван Демерджиев
Заместник министър председател
по обществен ред и сигурност
и Министър на вътрешните работи

Георги Тодоров
Министър на електронното управление

ИСКАНЕ ЗА СТАНОВИЩЕ

Уважаеми г-н Демерджиев,
уважаеми г-н Тодоров,

Моля за становища от Ваша страна във връзка с последващите стъпки за развитие на електронната идентификация в Република България.

Прилагам кратък анализ на ситуацията, както и необходими и възможни последващи действия.

1. Текущо състояние

Към настоящия момент се изпълняват два договора, свързани с електронна идентификация:

- Договор на Министерство на електронното управление за мобилно приложение BGID, сключен през 2022 г.
- Договор на МВР за ново поколение български лични документи, в който е включено и изграждането на електронна идентификация. Договорът е сключен в края на 2022 г, но по техническа спецификация, изготвена през 2016 г, и ревизирана през 2018 г.

Целта и на закона, и на възложената от МЕУ система за идентификация чрез мобилно приложение, е гражданите да използват електронни услуги максимално удобно.

2. Нормативна уредба

Действащата нормативна уредба предвижда, че МВР е орган за електронна идентификация. Това решение към 2016 г беше следствие от липсата на по-подходяща структура, която да поеме тази задача. Държавна агенция електронно управление е създадена със ЗИД на Закона за електронното управление няколко месеца след приемането на Закона за електронната идентификация. С измененията на Закона за електронното управление, политиката за електронна идентификация е вменена на

Държавна агенция “Електронно управление”, впоследствие - Министерство на електронното управление.

3. Проблеми с процедурата на МВР

Предвид, че техническата спецификация е голямата си част е изготвена през 2016 г, немалко от нейните елементи вече са остарели. По-конкретно тези проблеми се разделят в три групи:

1. **Развитие на пазара** - за периода, в който МВР не успява да изгради националната схема за електронна идентификация, частният сектор запълва нуждата от такива технологични решения - на пазара се появяват две частни схеми за електронна идентификация. Това поставя под въпрос актуалността концепцията за една държавна схема за електронна идентификация, подпомагана от администратори на електронна идентичност, както и възможността частни лица да управляват центрове за електронна идентификация, които да проверяват удостоверения, издадени от МВР. Ако бъде изпълнена техническата спецификация, както е заложено през 2016 г, ще бъдат изградени регистри и системи, които са загубили пазарен смисъл. Действащият Закон за електронна идентификация беше планиран за изменение в годишната програма на Министерството на електронното управление, с което да се отразят тези реалности, но поради нестабилната политическа обстановка, до проект, който да премине всички законоустановени процедури не се стигна.
2. **Технологично развитие** - за изминалите няколко години в изчакване на съдебни процедури, технологиите напредват значително, като съществена промяна е, че към днешна дата има достатъчно гаранции за сигурността на съхранението на криптографски ключове в защитените елементи на мобилните телефони. Мобилното приложение в обхвата на договора на МВР не предвижда такива функционалности и не разписва детайлни изисквания за използване на мобилни устройства като носители на удостоверение за електронна идентичност. Спецификацията не е съобразена и с наличието на съвременен Защитен интернет възел (ЗИВ) в Министерство на електронното управление. Част от специфичните хардуерни изисквания в спецификацията също са неактуални.
3. **Нормативно развитие** - Европейската комисия е в напреднала фаза на приемане на Регламент за изменение на Регламент (ЕС) 910/2014, т.нар. eIDAS 2.0, с който се предвижда всяка държава членка да има т.нар. европейски портфейл за цифрова самоличност, който предполага използване на мобилно приложение. Приложението в техническата спецификация не отговаря на тези очаквания, а изискване от оригиналната техническа спецификация от 2016 г., което би предоставило възможност за изграждане на такъв портфейл, е отпаднало (“Изпълнителят трябва да предложи / Изпълнителят трябва да реализира удобен метод за мобилна електронна идентификация с максимално възможно ниво на

сигурност (например чрез използване на хардуерен модул като Trusted Execution Environment на Android и/или чрез споделяне на частния ключ между мобилно устройство и HSM”)

4. Следващи стъпки

В следствие на горното е видно, че изменения на процедурата на MBP са необходими. За да не бъдат изразходвани обществени средства за остарели концепции и технологии, които не постигат поставените цели, следва да се предприемат спешни мерки.

1. Изменение на Закона за електронната идентификация, с което:
 - a. Министърът на електронното управление става орган за електронна идентификация по начин, позволяващ реализиране на портфейл за цифрова идентичност.
 - b. Отпадат администраторите на електронна идентичност и частните центрове за електронна идентификация
 - c. Уреждат се различните методи за идентификация във федериран модел, с участието на системата за електронна автентикация и нотифицирани схеми за електронна идентификация (де факто отразяване на съществуващата ситуация)
 - d. Регистърът на овластяванията преминава към Министъра на електронното управление с възможност за овластяване на физически лица за електронни административни услуги с използване на усъвършенстван електронен подпис, положен чрез криптографските ключове от националната схема за електронна идентификация
 - e. Създава се преходна разпоредба, с която МЕУ се включва като съвместен възложител в действащата процедура (в зависимост от избрания подход по 2.с)
2. Изменение на договора и съответно техническата спецификация, съгласно чл. 116, ал. 1, т. 3 от ЗОП, с което:
 - a. Отпадат отменените в закона регистри и системи (на администраторите и на центрове)
 - b. Интегриране на процеса на персонализация на лични документи със схемата за електронна идентификация на МЕУ
 - c. Обединяване на мобилното приложение, PKI и т.нар. Identity provider, възложени от МЕУ и мобилното приложение и съответно PKI и ИСЦЕИ, предвидени в настоящата техническа спецификация на MBP, с оглед предоставяне на NFC функционалност за четене на лични карти в процеса на идентификация. За това има две опции:

- i. Функционалността от техническата спецификация на МВР може да бъде добавена към договора на МЕУ с Информационно обслужване и изключена от договора на МВР.
- ii. Вече разработеното от Информационно обслужване може да бъде предоставено на изпълнителя по договора с МВР за довършване.

Моля за Вашето становище по така предложения подход.

С уважение,

Божидар Божанов

Народен представител от ПГ на Демократична България.